

Journal of Education Studies

Volume 30
Issue 3 March-June 2002

Article 16

March 2002

เปิดประเด็น : หงส์ ปลา ไชค์ และ ชู

สำลี ทองทิว

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ทองทิว, สำลี (2002) "เปิดประเด็น : หงส์ ปลา ไชค์ และ ชู," *Journal of Education Studies*: Vol. 30: Iss. 3, Article 16.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol30/iss3/16>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เปิดประเด็น

หงส์ ปลาไฟค์ และปู

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว

หัวข้อเรื่องการปฏิรูปการศึกษา รู้สึกว่าจะเป็นประเด็นสนทนาที่คนในวงการ
ศึกษาและนอวงการศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มสื่อมวลชนหยิบยกขึ้นมาพูดกันอย่าง
กว้างขวางไม่แพ้เรื่องแนวโน้มการปรับคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลท่านนายกษัตถ์กษิณ
ทีเดียว

สำหรับคนในวงการศึกษาไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญตลอดจนผู้หลัก
ผู้ใหญ่ในสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (สกศ) ในสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปก)
ในสถาบันการฝึกหัดครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการหรือสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
อย่างเช่นคณะครุศาสตร์ของเราล้วนแต่ออกมาแสดงวิสัยทัศน์ ซึ่งประเด็นปัญหา
และนำเสนอแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิรูปกันอย่างหลากหลายซึ่งเป็นที่น่าสังเกต
ว่าการแสดงวิสัยทัศน์ของแต่ละฝ่ายมีพื้นฐานหลักการทางความคิดและจุดเน้นที่
แตกต่างกันทำให้แม้จะพูดถึงเรื่องการปฏิรูปการศึกษาเหมือนกัน แต่ความหมาย
และเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องทำดูเหมือนจะเป็นไปกันคนละแนว

ยกตัวอย่างเช่น ดร.ปรัชญา เวลารัชชแห่งสำนัก สปก. มองว่าหัวใจของการ
ปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบการบริหารโดยมองว่าการ
แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องรีบทำก่อนอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อ
การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง ส่วนนักการศึกษาในค่ายครูนักปฏิบัติหรือแม้แต่
ท่านนายกษัตถ์กษิณ มองว่าหัวใจของการปฏิรูปน่าจะอยู่ที่การเรียนรู้อุตลอดจนการ
สร้างและใช้หลักสูตรใหม่ ในขณะที่ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ คณะบดีคณะ ครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เน้นที่การพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นความ
เข้มแข็งทางวิชาการและมีความสามารถด้านการวิจัยเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความ
สามารถในการสร้างผลงานวิชาการใหม่ ๆ

ทั้งนี้ยังไม่ได้กล่าวถึงแนวคิดและนโยบายปฏิรูปการศึกษาในวิสัยทัศน์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกับท่านที่ปรึกษาทั้งหลายเสียด้วยซ้ำไป

ถ้าแนวคิด หลักการ เป้าหมายตลอดจนวิสัยทัศน์เรื่องการปฏิรูปการศึกษามีหลากหลายปานฉะนี้ ตรรกะและความเป็นไปได้ของแต่ละเรื่องที่ถูกกล่าวมาทั้งหมดอาจไม่ใช่ประเด็นที่จะต้องนำมาวิพากษ์กันแต่เพียงอย่างเดียวแต่อาจจะต้องดูลึกไปถึงพื้นฐานธรรมชาติของเจ้าของความคิดด้วยกรรมมังซึ่งน่าจะทำให้พวกเราพอจะเข้าใจและทำใจได้บ้างว่าความพยายามของทุก ๆ ฝ่ายที่เห็นไปคนละมุม เถียง กันไม่รู้จบอย่างนี้ทำอย่างไรก็ไปไม่ถึงดวงดาว

เพื่อให้เห็นสังจจรรมได้ดีขึ้น จะขอยกนิทานเรื่อง หงส์ ปลาไฟค์ และปู ซึ่งเป็น

นิทานสอนใจที่แต่งโดยอีแวน ครีลอฟ (๑๙๘๒ - ๑๙๗๕) ไว้ดังนี้

หงส์ ปลาไฟค์ และปู ผูกตัวติดกันเพื่อลากเกวียนเล่มหนึ่ง

ต่างก็พยายามออกแรงสุดความสามารถเพื่อลากเกวียนเล่มนี้ แต่เกวียนไม่ขยับเขยื้อนเลยแม้แต่คืบเดียว

ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ? เกวียนก็ไม่ได้หนักอะไร

ดูอีกทีซี? อ้อ! ก็หงส์พยายามจะบินลากเกวียนขึ้นสู่ท้องฟ้า ในขณะที่ปลาไฟค์ก็ดิ้นสุดฤทธิ์เพื่อพาเกวียนมุ่งสู่ม่านน้ำที่ไกลที่สุด ส่วนเจ้าปูก็มัวแต่เดินถอยหลังตามวิสัยธรรมชาติของมันนั่นเอง

แล้วอย่างนี้เกวียนจะขยับได้หรือไม่?